

SPØR JURISTENE

Spør noen av landets toppjurister innen forretningsjuss. Advokatene til FØYEN Advokatfirma DA svarer. Send spørsmål om næringsliv til: juss@ukeavisen.no.

Av advokat Kirill Miazine i FØYEN Advokatfirma DA. E-post: kirill.miazine@foyen.no

Kirill Miazine

OM FORRETNINGSJUSS

Obligatorisk elektronisk faktura til staten fra 1. juli

I avtaler som inngås etter 1. juli 2012 skal statlige virksomheter kreve at deres leverandører av varer og tjenester sender faktura og kreditnota elektronisk. Elektronisk faktura skal være på gitt format – EHF. Det vil altså ikke holde å skanne en papirfaktura og sende en PDF videre.

Hva skjer?

I 2007 utredet FØYEN på oppdrag etter Fornyings- og administrasjonsdepartementet det juridiske grunnlaget for et krav om obligatorisk elektronisk faktura i staten, i tillegg til å se på andre tilgrensende juridiske konsekvenser av innføring av et krav om obligatorisk elektronisk faktura.

Vi konkluderte den gang med at det var ingen rettslige hindringer for at elektronisk faktura skulle tas i bruk når staten faktureres.

Plikten til elektronisk fakturering fra og med 1. juli 2012 har sitt grunnlag i Fornyings- og administrasjonsdepartementets rundskriv av 25. oktober 2011. Plikten vil gjelde for de enhetene som er underlagt instruksjonsmyndighet og de vil ha en plikt til å etablere løsninger for elektronisk faktura og vil videreføre denne plikten i avtalene med leverandørene.

Regjeringen tar sikte på å pålegge norske kommuner og fylkeskommuner med hjemmel i forskrift å bruke samme standardformat som staten innen 1. juli 2012, mens pålegg til de regionale helseforetakene vil skje gjennom foretaksmøte.

Med ca. 5 millioner faktura i staten og 20 millioner faktura i kommunene, estimerte departementet netto nåverdi for prissatte virkninger av innføring av elektronisk faktura til å være om lag 1,9 mrd. 2011-kroner. Nåverdien er positiv for næringsliv, staten og helseforetakene.

Hva er faktura?

En faktura er et entydig og omforent salgsdokument som presenterer selgerens/leverandørens krav og dokumenterer kundens rettigheter til å motta produkter og tjenester. Faktura skal tilfredsstillende kravene i forskrift om bokføring § 5.1.

Hva er elektronisk faktura?

Elektronisk faktura er en faktura i en omforent strukturert form som transporteres elektronisk fra fakturautsteder til fakturamottaker og som kan behandles videre maskinelt hos fakturamottakeren.

Det er ikke tilstrekkelig at fakturaen er «elektronisk» eller maskintilgjengelig. I tillegg må data være strukturert på en slik måte at det elektroniske dokumentet kan behandles automatisk av de systemene, som håndterer dokumentet. Det vil si at en skannet faktura,

Fra 1. juli 2012 skal statlige virksomheter kreve elektroniske fakturaer.

normalt ikke vil tilfredsstillende definisjonen av elektronisk faktura.

Elektronisk faktura må heller ikke forveksles med eFaktura. eFaktura er en betegnelse på et produkt som tilbys i markedet av BBS og bankene. eFaktura fra BBS og bankene inkluderer en betalingstransaksjon i tillegg til ulike former for fakturahåndtering. Elektronisk faktura til staten ikke vil omfatte betalingstransaksjonen.

Infrastruktur for elektronisk faktura

Kravet om elektronisk faktura innebærer samtidig at det må etableres teknisk infrastruktur for å håndtere elektronisk faktura.

Fra 1. juli 2011 var statlige virksomheter pålagt å kunne ta i mot faktura og kreditnota i det elektroniske EHF-formatet. Det vil si at infrastrukturen i staten skal være på plass før kravet om obligatorisk elektronisk faktura trer i kraft.

For virksomheter som ikke har etablert egne løsninger for elektronisk faktura, blir det etablert en egen webportal for elektronisk faktura.

Elektronisk faktura vil ikke gå direkte fra virksomheter til staten. Fakturautstederen vil sende faktura til et aksesspunkt, som igjen vil sende det videre til fakturamottaker. Aksesspunktene vil være tilknyttet andre aksesspunkter, slik at fakturautstederen vil kunne sende faktura til mottakere som er tilknyttet andre aksesspunkter. På denne måten likner infrastrukturen for elektronisk faktura i stor grad på infrastrukturen for e-post.

NYTT FRA EU

Tre EU-eksperter i NHO forklarer og kommenterer aktuelle saker som får betydning for samfunn og næringsliv i Norge

Henrik Munthe, advokat; **Trine Radmann**, direktør for NHOs Brussel-kontor og **Espen Søylen**, direktør for avdeling for internasjonalisering og samfunnsøkonomi.

Denne uken: Espen Søylen
E-post: espen.soylen@nho.no

EU-kommisjonen ønsker fortsatt innføring av «Robin Hood-skatten», mens Tyskland har slått fast at en ensidig skatt for eurosoneen ikke kommer på tale. Her fra demonstrasjoner i Tyskland, hvor en av demonstrantene har på seg en maske av Tysklands finansminister Philipp Roesler.

EU-Kommisjon på ville veier?

Robin Hood-skatt til besvær.

På tross av alle advarsler ser EU-Kommisjonen fortsatt ut til å mene alvor med den såkalte «Robin Hood-skatten». At skatten ikke vil begrense de transaksjoner man vil redusere, og snarere hemme enn fremme den økonomiske veksten ser ikke ut til å bekymre.

Finansnæringen har ikke mye goodwill for tiden. I manges øyne var det uansvarlighet i denne næringen som førte til sammenbruddet i 2008 med påfølgende økonomisk krise, som i sin tur ledet til dagens statsfinansielle krise i mange land. Etter først å ha reddet de uansvarlige bankene ble statsfinansene brukt for å motvirke sammenbrudd i økonomien. Når så statsgjelden vokste og markedets tillit forsvant, var takken fra finansnæringen skyhøye renter på lån til stater i vanskeligheter, som gjorde gjelden umulig å bære.

I en slik situasjon er det forståelig at et forslag om skatt på transaksjoner i finansnæringen kan få politisk oppslutning. Transaksjonsskatt skal i teorien føre til at uønsket spekulasjon reduseres, fordi hyppig flytting av penger vil bli mer kostbart. Dessuten vil næringen måtte betale tilbake til samfunnet noe av den støtten den ble tildelt etter den selv påførte finanskrisen. Men hvis det var så vel, hvorfor er da ikke en slik skatt innført for lenge siden?

Forslaget om en transaksjonsavgift er knyttet til økonomen James Tobin, som i 1972 foreslo å legge en vekslingsavgift på valutahandler for å dempe spekulasjonen som den gangen truet stabiliteten i verdensøkonomien. Forslaget har siden dukket opp med jevne mellomrom fra kritikere av den vestlige kapitalismen. Det har stort sett vært enighet om at dersom en slik skatt skal virke, må den innføres globalt. Noen har forsøkt på egenhånd, sist Sverige fra 1984; skatteinntektene uteble imidlertid, fordi finanstransaksjonene forsvant til andre markeder.

Det var i og for seg noe oppsiktsvekkende da Kommisjonen i 2009 tok opp ideen om en skatt på finansielle transaksjoner. At den nå arbeider med konkrete løsninger som innebærer en ensidig innføring av en slik skatt i EU, eller endog bare i Eurosoneen innebærer et markant brudd med den politikk som Kommisjonens president Barroso hittil har stått for.

Kommisjonens egen konsekvensanalyse viser at den foreslåtte transaksjonsskatten på 0,1 prosent på aksjer og obligasjoner og 0,01 prosent på derivater, kan gi 57 milliarder euro i inntekter. Men dette avhenger av hvordan finansmarkedet tilpasser seg. Selv om det legges opp til å skatlegge også transaksjoner som gjennomføres i andre land, vil nok London ha en lys fremtid som finansielt sentrum hvis forslaget blir gjennomført. Storbritannia har sagt kategorisk nei til å være med. Dersom de mest optimistiske anslagene legges til side, vil skatten redusere verdiskapingen i EU med opp mot 1,8 prosent i følge beregninger gjort av Ernst & Young. Dette vil kunne redusere skatteinntektene for medlemslandene med mer enn inntektene. Vinningen kan altså gå opp i spinningen. Når det gjelder effekten på de spekulative transaksjonene, vil en så lav sats det er tale om ha minimal effekt.

Fra tidlige kriser har vi lært at det å stramme inn i dårlige tider ikke er en løsning, snarere tvert om. Når skatten heller ikke vil ha den tilskattede effekt på spekulative transaksjoner, hva er da poenget? Kan vi tro at Kommisjonen når det kommer til stykket virkelig vil foreslå en finanstransaksjonsskatt nå? Tyskland har slått fast at en ensidig skatt for eurosoneen ikke kommer på tale. Sjansen for at G-20 vil gå inn for en slik skatt er minimale, og for Storbritannia synes det utelukket. Det skal derfor godt gjøres at det innføres en skatt på finansielle transaksjoner i EU. Og godt er det.